

**TYÖELÄMÄ- JA TASA-
ARVOVALIOKUNNAN LAUSUNTO
20/2008 vp**

Hallituksen esitys laiksi maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Sosiaali- ja terveystoimikunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä kesäkuuta 2008 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 92/2008 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi sosiaali- ja terveystoimikuntaan samalla määrännyt, että työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan on annettava asiasta lausunto sosiaali- ja terveystoimikunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Esko Salo, hallitussihteeri Maritta Hirvi ja neuvotteleva virkamies Minna Liuttu, sosiaali- ja terveystoimisteriö
- lainsäädäntöjohtaja Pasi Järvinen, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtaja Rauno Anttila, opetusministeriö
- vastaava lakimies Jukka Lilleberg, Kansaneläkelaitos
- työttömyysturvayksikön päällikkö Antti Fröjdmann, Espoon työvoimatoimisto

- lakiyksikön päällikkö Sonja Lilius, Maatalousyrittäjien eläkelaitos MELA
- apulaisjohtaja Kaija Kallinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- lakimies Heli Puura, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- lakimies Jarmo Pätäri, Akava ry
- asiantuntija, OTK Johan Åström, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- lainopillinen asiantuntija Outi Tähtinen, Suomen Yrittäjät ry
- kassajohtaja Maritta Onnela, Suomen Yrittäjät ry:n työttömyyskassa
- toiminnanjohtaja Eeva Rantala ja kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluoto, Tieteentekijöiden liitto
- toiminnanjohtaja Petra Havu, Suomen Taiteilijaseura
- toiminnanjohtaja Raimo Söder, Teatteri- ja Mediatyöntekijät ry
- varapuheenjohtaja Riikka Talvitie, Suomen Säveltäjät ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut Sami Duotji ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksellä parannetaan ja selkeytetään apurahalla työskentelevien sosiaaliturvaa. Apurahansaajat saatetaan maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen ansiosidonnaisen eläketurvan ja kuntoutusetuuksien piiriin. Apurahansaaja on velvollinen vakuuttamaan itsensä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa, kun hänelle on Suomesta myönnetty tieteellisen tutkimuksen tekemistä tai taiteellisen toiminnan harjoittamista varten apuraha, jonka turvin hän työskentelee yhdenjaksoisesti vähintään neljä kuukautta ja apurahan suuruus vuotuisesti työtuloksi muutettuna on vähintään maatalousyrittäjän eläkelain mukaisen työtulon alarajan suuruinen. Apurahansaajan eläketurva määräytyy hänelle vahvistetun vuosityötulon perusteella.

Apurahansaajat otetaan myös lakisääteisen ryhmähenkivakuutuksen ja työtapaturmavakuutuksen piiriin. Lisäksi apurahansaajat voivat ottaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaisen vapaaehtoisen vapaa-ajan vakuutuksen.

Apurahansaajat pääsevät myös sairausvakuutuslain mukaisten ansiosidonnaisten päivära-

haetuksien ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusrahan piiriin.

Apurahansaajien vakuutusmaksut määräytyvät kuten maatalousyrittäjillä. Ryhmähenkivakuutuksen ja työtapaturmaturvan maksuissa otetaan kuitenkin huomioon apurahansaajien maatalousyrittäjiä pienempi tapaturmariski.

Työmarkkinatuen tarveharkintaa lievennetään säätämällä, että apurahansaajalla on oikeus 130 ensimmäisen työttömyyspäivän ajalta työmarkkinatukeen ilman tarveharkintaa, jos hän on ollut ennen työttömyyden alkamista vakuutettuna yhteensä vähintään 24 kuukautta lähinnä edellisen 48 kuukauden aikana. Työttömyysturvan saamisen edellytyksiä täsmennetään säätämällä, ettei apurahansaaja ole yrittäjä, ja erottamalla yritystoiminnan ja oman työn päättymisen edellytykset toisistaan. Lisäksi apurahakausi määritellään hyväksyttäväksi syyksi olla poissa työmarkkinoilta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2009 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Luovan työn tekijät työ- ja sosiaalilainsäädännön väliinputoajina

Työ- ja sosiaalilainsäädäntö ei ole kaikin osin pysynyt mukana työelämän nopeassa muutoksessa ja erilaisten työnteon muotojen kehityksessä, vaan uusien työnteon muotojen piirissä työskentelevät ovat monin tavoin muita heikommassa asemassa. Tämä näkyy esimerkiksi sairaus- ja työttömyystilanteissa sekä jäätäessä eläkkeelle. Valiokunta katsoo, että työ- ja sosiaalilainsäädäntöä tulee uudistaa siten, että erilaiset työnteon muodot tulevat mahdollisimman yhdenvertaiseen asemaan.

Pääministeri Vanhasen II hallituksen ohjelmassa painotetaan voimakkaasti luovan talouden ja luovan työn merkitystä sekä innovatiivisuuteen kannustavan toimintaympäristön luomista. Luovassa työssä työnteon muodot poikkeavat perinteisestä palkkatyöstä ja yritystoiminnasta varsinkin tutkijan ja taiteilijan ammateissa.

Taiteilijoiden ja tieteellistä tutkimustyötä tekevien tutkijoiden merkitys yhteiskunnallemme on suuri. He luovat uutta ja kehittävät suomalaista osaamista ja turvaavat monin tavoin maamme hyvinvointia myös tulevaisuudessa.

Jotta luova työ on houkutteleva vaihtoehto hankkia elantonsa ja tarjota omaa osaamistaan, myös sosiaaliturvan tarjoaman turvaverkon tu-

lee olla kunnollinen. Monet taiteilijat ja tieteellistä tutkimustyötä tekevät työskentelevät jossakin elämänsä vaiheessa apurahan turvin. Apurahoilla tehdään paljon merkittävää taidetta ja tieteellistä tutkimusta. Joidenkin kohdalla apurahalla työskentely kattaa huomattavan osan heidän työhistoriastaan ja toimeentulostaan.

Sosiaaliturva jakautuu Suomessa työssäolon aikaista kulutustasoa kohtuullisesti turvaavaan ansiosidonnaiseen sosiaaliturvaan ja sitä täydentävään vähimmäistoimeentulon takaavaan perusturvaan. Apurahalla työskennellään yleensä työsuhteen ulkopuolella eikä toiminta ole varsinaista yrittäjätoimintaakaan. Myönnetty apurahat ovat usein pieniä, eikä niistä peritä veroa. Apurahalla työskentelevien turva jää usein perusturvan varaan. Useimmilta apurahansaajilta puuttuvat myös työterveyshuollon palvelut.

Valiokunta korostaa, että innovatiivisuutta ja luovuutta kannustavat rakenteet ja uuden luomiseen rohkaiseva ilmapiiri ovat keskeisiä edellytyksiä Suomen menestymiselle kiristyvässä kansainvälisessä kilpailussa. Merkittävä luovuuteen kannustava vaikutus on sosiaaliturvajärjestelmän kehittämisellä siten, että se turvaa luovaa työtä tekevien aseman nykyistä paremmin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että luovaa työtä tekevien aseman parantamista jatketaan ja pyritään saamaan heitä koskevat työnteon muodot mahdollisimman yhdenvertaiseen asemaan muiden työnteon muotojen kanssa.

Apurahansaajien sosiaaliturvajärjestelmän kattavuus

Valiokunta pitää hallituksen esittämää apurahansaajien sosiaaliturvan uudistusta erittäin merkittävänä ja tervetulleena. Apurahalla työskentelevien sosiaaliturvan puutteet ovat olleet pitkään tiedossa ja tilanteen parantamista on valmisteltu moneen otteeseen. Valiokunta pitää tärkeänä, että apurahansaajien sosiaaliturva saadaan vihdoinkin järjestettyä kohtuullisella tavalla.

Apurahansaajien työeläke- ja tapaturmaturva ehdotetaan järjestettäväksi Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa, Melassa, koska se on yksityi-

sistä eläkelaitoksista ainoa, joka toimeenpanee sekä lakisääteistä työeläketurvaa että tapaturmaturvaa. Tarkoitus on, että Mela voisi apurahansaajien työeläke- ja tapaturmaturvan toimeenpanossa hyödyntää käytössään jo olevia atk- ja muita järjestelmiä. Tämä säästää apurahansaajien ansiosidonnaisen sosiaaliturvan järjestämisestä aiheutuvia perustamis- ja hallintokustannuksia. Apurahansaajien sosiaaliturvajärjestelmän rakentamisesta osaksi maatalousyrittäjien työeläkejärjestelmää johtuu, että järjestelmissä on samat ehdot esimerkiksi vakuutettavan iän, vähimmäistyötulon määrän ja vakuutettavan toiminnan vähimmäiskeston osalta.

Ehdotuksen mukaan apurahansaaja olisi velvollinen vakuuttamaan itsensä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa, kun hänelle on Suomessa myönnetty apuraha, jonka turvin hän työskentelee yhdenjaksoisesti vähintään neljä kuukautta ja apurahan suuruus vuotuisesti työtuloksi muutettuna on vähintään maatalousyrittäjien eläkelain alarajan suuruinen eli 3 093,33 euroa vuoden 2008 tasossa.

Osa tutkijoista ja taiteilijoista saa apurahansa useista eri lähteistä, jolloin saman vuoden aikana saattaa olla vaikkapa neljä kolmen kuukauden mittaista apurahakautta. Esityksen tavoitteet huomioon ottaen on ongelmallista, että useista eri lähteistä apurahoja saava jää sosiaaliturvan ulkopuolelle, vaikka hänen työskentelynsä jatkuisi yhdenjaksoisesti neljän kuukauden ajan ja ylittäisi vaaditun vuosityötulon.

Edellytys neljän kuukauden yhdenjaksoisesta työskentelyapurahasta jättää esittävän taiteen alalla merkittävän osan taiteilijoista uudistuksen ulkopuolelle. Esimerkiksi taiteen keskustuomikunnan ja valtion taidetoimikuntien myöntämistä apurahoista vain neljäsosa täyttää neljän kuukauden rajan. Esittävän taiteen puolella on paljon apurahoitettua projektityöskentelyä, jossa projektin pituus taiteen erityispiirteistä johtuen jää väistämättä alle neljän kuukauden mittaiseksi. Tällaisia ovat esimerkiksi tanssiproduktiot sekä puheteatterin kokeelliset tuotannot ja tilapäisesti koottujen ryhmien produktiot. Nämä ryhmät tuottavat uudistavaa ja kokeellista tuo-

tantoa teatteri- ja tanssikentälle ja ovat taiteemme elinvoimaisuuden kannalta merkittäviä.

Valiokunta pitää tärkeänä, että myös alle neljän kuukauden apurahoja saavat saadaan mahdollisimman pian sosiaaliturvajärjestelmän piiriin. Muutos lisäisi myös eri taiteen- ja tieteentekijäryhmien välistä tasa-arvoa.

Valiokunta esittää, että sosiaali- ja terveysvaliokunta vielä harkitsee vakuuttamisvelvollisuuden laajentamista koskemaan toisiaan seuraavia yhteensä vähintään neljän kuukauden mittaisia apurahakausia, joiden mukainen vuosityötulo on vähintään 3 093,33 euroa vuoden 2008 tassossa.

Lisäksi valiokunta esittää, että sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa mietinnössään lausumaa uudistuksen seuraavaa vaihetta koskevan valmistelun käynnistämisestä välittömästi niin, että sosiaaliturvan piiriin saadaan mahdollisimman pian myös alle neljän kuukauden työskentelyapurahat, joiden yhteenlaskettu pituus on vähintään neljä kuukautta kalenterivuodessa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että apurahoja saavat itsenäiset taiteen- ja tieteentekijät ovat yleensä työterveydenhuollon palvelujen ulkopuolella. Valiokunta pitää tärkeänä, että jatkovalmistelun aikana selvitetään, miten heidät voitaisiin saada nykyistä paremmin työterveyspalvelujen piiriin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistuksesta tiedotetaan tehokkaasti ja uudistuksen vaikutuksia ja apurahansaajien vakuuttautumista seurataan.

Saamelaisien apurahansaajien aseman parantaminen

Vaikka uudistus koskee myös saamelaisia tieteiden- ja taiteenharjoittajia apurahansaajina, sillä on saamelaisien osalta muita vähemmän myönteisiä vaikutuksia sosiaaliturvaan. Tämä johtuu siitä, että saamelaiset tieteentekijät ja taiteenharjoittajat saavat työskentelyään varten apurahoja

Suomen ohella myös naapurimaista. Näitä apurahoja Suomen saamelaiset eivät lakiehdotuksen mukaan voisi laskea hyväkseen sosiaaliturvassaan, koska esitys koskee vain Suomesta myönnettyjä apurahoja.

Saamelaisilla on perustuslaissa turvattu asema alkuperäiskansana, jolla on oma kulttuuri ja kieli. Eri saamelaisryhmät omine kulttuureineen ja kielineen asuttavat alueita, jotka ulottuvat yli valtioiden rajojen Suomeen, Ruotsiin, Norjaan ja Venäjälle.

Pohjoissaamenkielistä kirjallisuutta ja teatteria luodaan luettavaksi ja esitettäväksi Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Vastaavasti kolttasaamen kielellä luotu kirjallisuus ja teatteri leviää Suomen ja Venäjän alueille. Muutkin saamelaisen taiteen lajit kuten joikuperinteisiin nojautuva musiikki, kuvataide, tanssitaide, perinteinen taidekäsityö ja elokuva puhuttelevat yhteiseen kulttuuriin perustuvina saamelaisia yli valtakuntien rajojen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että jatkovalmistelussa perehdytään erityisesti saamelaisten tilanteeseen liittyviin ongelmiin ja selvitetään, voitaisiinko Suomessa asuvat, muista Pohjoismaista apurahoja saavat saamelaiset tieteiden- ja taiteentekijät oikeuttaa vakuuttamaan itsensä apurahansaajien sosiaaliturvajärjestelmän mukaisesti.

Tieteiden- ja taiteentekijöiden työttömyysturva

Työttömyysturvalain 2 luvun 5 §:ssä oma työ on rinnastettu varsinaiseen yritystoimintaan, joka on yhtiömuodossa tai ammatinharjoittajana harjoitettua taloudellista toimintaa. Oman työn on katsottu rinnastuvan käsitteellisesti yritystoimintaan, koska sitä lähtökohtaisesti tehdään ilman työsopimuslaissa tarkoitettua johtoa ja valvontaa. Oma työ koostuu kuitenkin monenlaisista tavoista tehdä itsenäisesti tieteellistä tai taiteellista työtä eikä työn välittömänä tavoitteena yleensä ole voiton saanti. Varsinaiseen yritystoimintaan liittyvän riskin soveltaminen omaan työhön työn loppuessa onkin koettu ongelmalliseksi.

Rinnastuksesta yrittäjyyteen on seurannut, että taiteilijan- tai tutkijantyössään päätoimisesti työllistyneen työnhakijan on ollut vaikea päästä työttömyysturvajärjestelmän piiriin. Päätoimisen työllistymisen on katsottu jatkuvan siihen asti, kunnes toiminta on todisteellisesti lopetettu tai se on ollut yhdenjaksoisesti keskeytyneenä neljän kuukauden ajan.

Käytännössä erityisen ongelmallisia ovat olleet tilanteet, joissa taiteilijalla tai tutkijalla ei ole ollut esittää mitään näyttöä työllistymisensä päättymisestä tai muuttumisesta. Työttömyysetuuden saanti on ollut vaikeaa esimerkiksi apurahakauden päättyessä, kun on pitänyt arvioida, onko tieteellinen tai taiteellinen toiminta päättynyt siten, kuin työttömyysturvalaissa tarkoitetaan. Ongelmia on liittynyt myös aiemmin palkkatyön perusteella hankitun työssäoloehdon säilymiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö ohjeisti TE-keskuksia ja työvoimatoimistoja huhtikuussa 2008 lähettämällään kirjeellä tutkijoiden ja taiteilijoiden työttömyysturvasta siten, että toiminnan lopettamis- ja keskeyttämistilanteita koskevia työvoimapolitiittisia lausuntoja annettaessa siirrytään etukäteisvalvonnasta jälkikäteen tapahtuvaan valvontaan. Päätös asiassa perustetaan hakijan omaan ilmoitukseen toiminnan laajuudesta ja sitovuudesta. Esityksessä ehdotetaan työttömyysturvalakiin otettavaksi työ- ja elinkeinoministeriön kirjeen keskeistä sisältöä vastaavat säännökset.

Työttömyysturvalakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan työttömyysturvan saaminen perustuu toiminnan päättymiseen eli siihen, että "on ilmeistä, ettei toimintaa enää jatketa". Ongelmana on, että myös ehdotetun uuden säännöksen yhdenmukainen tulkinta voi osoittautua hankalaksi. Tieteen- ja taiteentekijöiden voi olla vaikea ymmärtää, millaisia selvityksiä työvoimatoimisto heiltä edellyttää toiminnan lopettamisesta. Tarvittavien selvitysten puuttuminen voi puolestaan johtaa työttömyysetuuksien takaisinperintään.

Valiokunta katsoo, että säännös olisi helpompi ymmärtää, jos työttömyysturvan

saaminen kytketään suoraan siihen, että henkilön työllistyminen omassa työssään on päättynyt ja hän on valmis ottamaan vastaan muuta koko-aikatyötä. Valiokunta pitää välttämättömänä, että säännöksen tulkinnasta tehdään selkeät, yksiselitteiset ohjeet paitsi työvoimatoimistoille myös asiakkaille. Työttömyysturvan myöntämiskäytäntöjen kehittymistä tulee seurata ja tarvittaessa ryhtyä toimiin säännöksen selventämiseksi, jos ongelmia edelleen ilmenee.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että yrittäjien ja heidän perheenjäsentensä työttömyysturvaan liittyy vastaavia ongelmia, kuin edellä on esitetty taiteen- ja taiteentekijöiden osalta. Sosiaali- ja terveysministeriö on 22.9.2008 asettanut työryhmän arvioimaan yrittäjien sosiaaliturvassa vielä olevia puutteita ja valmistelemaan ehdotuksia yrittäjien sosiaaliturvan kehittämiseksi. Valiokunta kiirehtii yrittäjien ja heidän perheenjäsentensä työttömyysturvan kehittämistä.

Apurahansaajien työttömyysturva perustuu yleensä tarveharkintaiseen työmarkkinatukeen, koska heille ei apurahalla työskentelyn perusteella kartu työssäoloehto. Työmarkkinatuen tarveharkinnan johdosta apurahansaaja on usein jäänyt kokonaan ilman työttömyysturvaa, jos hänen puolisonsa on ollut töissä.

Lakiehdotuksessa ehdotetaan työmarkkinatuen tarveharkintaa lievennettäväksi siten, että apurahansaaja saisi työmarkkinatukea ilman tarveharkintaa ensimmäisiltä 130 työttömyyspäivältä edellyttäen, että hän on saanut apurahaa yhteensä 24 kuukaudelta viimeisen 48 kuukauden aikana. Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksen mukainen ehto on niin tiukka, että vain hyvin harvat apurahansaajat täyttävät kyseisen ehdon. Palkansaajilla vastaava ehto on 43 viikkoa 28 kuukaudessa. Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistuksen jatkovalmistelussa selvitetään mahdollisuudet muuttaa apurahansaajien vakuutusehto vastaamaan palkansaajien vakuutusehtoa.

Lausunto

Lausuntonaan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta esittää,

että sosiaali- ja terveysvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Arto Satonen /kok	Merja Kuusisto /sd
vpj.	Jukka Gustafsson /sd	Esa Lahtela /sd
jäs.	Susanna Haapoja /kesk	Jari Larikka /kok
	Hannakaisa Heikkinen /kesk	Markus Mustajärvi /vas
	Anna-Maja Henriksson /r	Sanna Perkiö /kok
	Arja Karhuvaara /kok	Paula Sihto /kesk
	Johanna Karimäki /vihr	Jyrki Yrttiaho /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.

ERIÄVÄ MIELIPIDE**Perustelut**

Ehdotamme, että 1. lakiehdotusta muutetaan siten, että myös alle 4 kuukauden apurahoja saavat taiteen- ja tieteentekijät pääsevät esityksen mukaisen sosiaaliturvan piiriin. Lisäksi ehdotamme, että saamelaiset taiteen- ja tieteentekijät voisivat vakuuttaa itsensä lakiehdotusten mukaisesti myös niiden apurahojen perusteella, jotka heille myönnetään muista Pohjoismaista tai Venäjältä.

Taiteen- ja tieteentekijöiden työttömyysturva on monin tavoin puutteellinen. Kuten valiokunnan lausunnon perusteluissakin todetaan, vaarana on, ettei heidän työttömyysturvansa ehdotettujen lakimuutosten jälkeenkään muodostu yhtä hyväksi kuin muilla työntekijöillä. Tästä syystä esitämme työttömyysturvalakiin muutoksia, joilla tieteentekijöiden työttömyysturva paranisi.

Monilta osin hallituksen esitys on erittäin merkittävä, kiitettävä ja odotettu. Valitettavasti esityksen valmistelun yhteydessä ei ole kiinnitetty riittävää huomiota edellä mainittuihin kysymyksiin, jotka ovat tärkeitä kansalaisten yhdenvertaisuuden ja perustusoikeuksien toteutu-

misen kannalta. Näiden puutteiden takia kaikkien tieteentekijöiden ja taiteentekijöiden tasavertainen mahdollisuus päästä kunnollisen eläketurvan, työtapaturmavakuutuksen ja kuntoutusetuukseen piiriin ei toteudu lainmuutosten jälkeenkään. Tieteentekijöiden lyhyet apurahat ovat jatkuvasti lisääntyneet, ja on yhä tavallisempaa, että sama henkilö voi saada vuoden aikana useamman alle neljän kuukauden mittaisen apurahan. Sosiaaliturvan järjestäminen myös näille tieteentekijöille ja taiteilijoille olisi linjassa sen kanssa, että hallitus pyrkii tekemään työnteosta kannattavaa kaikissa tilanteissa ja paikkaamaan sosiaaliturvan aukkoja eikä suinkaan luomaan uusia.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että 2.—7. ja 9.—14. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 1. ja 8. lakiehdotus hyväksytään muutettuina seuraavasti (Eriävän mielipiteen muutosehdotukset).

Eriävän mielipiteen muutosehdotukset**1.****Laki****maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 2 §:n 1 momentin 5 kohta, 10 §:n otsikko, 12 §:n otsikko, 14 §:n otsikko ja 1 momentti, 22 §:n 1 ja 4 momentti, 23 ja 25 §, 26 §:n otsikko ja 1 momentti, 27, 29 ja 125 §, 135 §:n 1 ja 3 momentti sekä 154 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 135 §:n 1 momentti laissa 1170/2007, sekä
lisätään lakiin uusi 1 a, 8 a, 8 b, 9 a, 10 a—10 c, 12 a, 12 b, 21 a—21 c, 135 a, 141 a ja 141 b sekä 11 §:ään uusi 2 momentti ja 114 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

1 luku

Lain tarkoitus

1 a §

Lain soveltaminen apurahansaajaan

(1 ja 2 mom. kuten TyVL)

Sen estämättä mitä tässä laissa muutoin säädetään, on Suomessa asuvalla apurahansaajalla oikeus vakuuttaa itsensä tämän lain mukaisesti, jos hän on saanut työskentelyapurahan jostakin Pohjoismaasta tai Venäjältä saamelaisen kulttuurin edistämiseen tai saamelaisten asemaa koskevaan tutkimustyöhön. (Uusi)

2 ja 8 a §
(Kuten TyVL)

8 b §

Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävä apurahansaajan työ

Tämä laki ei koske apurahansaajan työtä:
(1 kohta kuten TyVL)
(2 kohta *poist.*)
(2—4 kohta kuten TyVL:n 3—5 kohta)

9 a §
(Kuten TyVL)

3 luku

Eläketurvan järjestäminen

10 §
(Kuten TyVL)

10 a §

Apurahansaajan vakuuttaminen

Apurahansaaja on velvollinen ottamaan 1 a §:ssä tarkoitetun vakuutuksen, kun hänelle on myönnetty Suomesta apuraha, jonka turvin hän työskentelee Suomessa (*poist.*) ja hänen saamansa apurahan määrä 21 a §:ssä säädetyllä ta-

valla vuotuiseksi työtuloksi muunnettuna on vähintään 2 752,07 euroa vuodessa. Apurahansaaja liitetään myös tämän lain mukaiseen ryhmähenkivakuutukseen.

(2—4 mom. kuten TyVL)

10 b—12 b, 14, 21 a—23, 25—27, 29, 114, 125,
135 ja 135 a §
(Kuten TyVL)

141 a §

Apurahansaajan velvollisuus antaa tietoja

Apurahansaaja on velvollinen viipymättä antamaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tiedot (*poist.*) apurahan turvin aloittamastaan työskentelystä ja tämän lain mukaisesti vakuutetun apurahalla työskentelyn päättymisestä.

(2 ja 3 mom. kuten TyVL)

141 b §

Apurahan myöntäjän velvollisuus antaa tietoja

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tämän lain 12 a §:ssä säädetyn valvontavelvollisuuden toteuttamiseksi 8 a §:ssä tarkoitetun apurahan myöntäjän on kirjallisesti ilmoitettava Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle, kun se on myöntänyt 8 a §:ssä tarkoitetulle apurahansaajalle työskentelyapurahan.

(2 ja 3 mom. kuten TyVL)

154 §
(Kuten TyVL)

(1 ja 2 mom. kuten TyVL)

Apurahansaaja, jolle on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty apuraha, voi kuitenkin ottaa tämän lain 10 a §:ssä tarkoitetun eläkevakuutuksen Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta, jos hänen apurahalla työskentelynsä alkaa tai jatkuu lain voimaantulon jälkeen (*poist.*) ja apurahan määrä vuotuiseksi työtuloksi muutettuna on tämän lain voimaantulon jälkeiseltä työskentelyajalta vähintään 2 752,70 euroa ja apurahansaajan työskentely tämän lain voimaantulon jäl-

keen täyttää muutenkin tässä laissa säädetty apurahansaajan vakuuttamisen edellytykset. Tällöin vakuutuksen voi ottaa kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta tai, jos apurahalla työskentely alkaa lain voimaantulon jälkeen, kuuden kuukauden kuluessa työskentelyn alkamisesta. Vakuutus voidaan vahvistaa aikaisintaan lain voimaantulosta lukien eikä sitä voida vahvistaa takautuvasti pidemmältä ajalta kuin edellä tarkoitettua kuuden kuukauden ajalta. Jos apurahansaaja ottaa edellä tarkoitettua vakuutuksen edellä säädettyssä kuuden kuukauden määrä-

ajassa, apurahansaajan työskentelyyn sovelletaan tätä lakia, jollei edellä olevasta muuta johdu. Mitä lain 141 b §:ssä säädetään apurahan myöntäjän velvollisuudesta antaa tietoja, ei kuitenkaan koske ennen lain voimaantuloa myönnettyjä apurahoja. Tämän momentin perusteella vakuutuksen ottanut apurahansaaja on pidettävä tämän lain 10 a §:n mukaisena vakuuttamisvelvollisena apurahansaajana muuta sosiaaliturvalainsäädäntöä sovellettaessa.

(4—7 mom. kuten TyVL)

8.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 6 §:n 1 momentti, 2 luvun 4 §:n otsikko, 5 §:n 1—3 momentti ja 11 §:n 2 momentti sekä 5 luvun 3 §:n 3 momentti, 7 §:n 2 momentti ja 10 §:n 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 6 §:n 1 momentti laissa 1278/2006 ja 2 luvun 5 §:n 3 momentti laissa 14/2007 sekä 5 luvun 3 §:n 3 momentti ja 7 §:n 2 momentti laissa 462/2006, ja lisätään 2 lukuun uusi 5 a § ja 9 luvun 5 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

6 §
 (Kuten TyVL)

2 luku

Etuuden saamisen työvoimapolitiittiset edellytykset

4 ja 5 §
 (Kuten TyVL)

5 a §

Oman työn päättyminen

Päätömisesti omassa työssään 4 §:n 1 tai 2 momentissa työllistyneen henkilön katsotaan edelleen työllistyneen siinä siihen ajankohtaan asti, kun työnhakijan esittämän selvityksen perusteella tai muuten on ilmeistä, ettei toimintaa enää jatketa *siten, että se estäisi kokoaikaisen työn vastaanottamisen.*

(2 mom. kuten TyVL)

11 §
 (Kuten TyVL)

5 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

3, 7 ja 10 §
(Kuten TyVL)

9 luku

Työmarkkinatuen määrä ja kesto

5 §

Työmarkkinatuki ilman tarveharkintaa

— — — — —
Henkilölle maksetaan työmarkkinatuki ilman tarveharkintaa 130 ensimmäisen työttömyyspäivän ajalta, jos hän on ennen työttömyyden alkamista ollut vakuutettuna maatalousyrittäjän elä-

kelain 10 a §:n mukaisesti yhteensä 43 viikkoa lähinnä edellisen 28 kuukauden aikana (*apurahansaaajan vakuutusehto*). Edellä tarkoitetun 130 työttömyyspäivän laskeminen aloitetaan alusta, kun henkilö on työmarkkinatukioikeuden alkamisen jälkeen uudelleen täyttänyt apurahansaaajan vakuutusehdon. Jos henkilö sairauden, laitoshoidon, kuntoutuksen, asevelvollisuuden, siviilipalveluksen, päätoimisten opintojen, lapsen syntymän, enintään 3-vuotiaan lapsen hoidon tai muun näihin verrattavan hyväksyttävän syyn johdosta on estynyt olemasta työmarkkinoilla, edellä mainittua 28 kuukauden tarkastelujaksoa pidennetään vastaavasti, kuitenkin enintään seitsemän vuotta.

—————
Voimaantulosäännös
(Kuten TyVL)

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 2008

Markus Mustajärvi /vas
Jyrki Yrttiaho /vas

Esa Lahtela /sd
Merja Kuusisto /sd